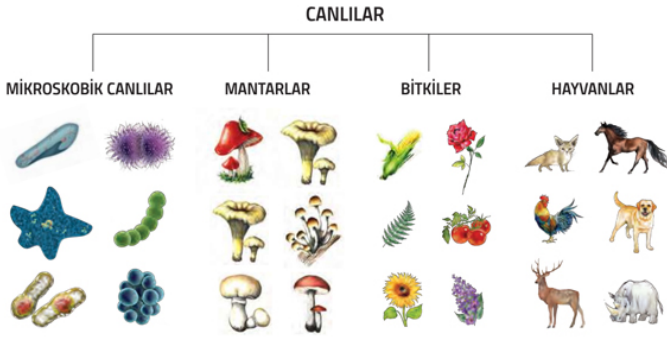

Sınıflandırma Nedir?

Canlıların benzer özelliklerine göre gruplandırılmasına **sınıflandırma** denir. Canlıların tamamını tek tek inceleyip tanımak kolay olmayacağı için canlıları benzer özelliklerine göre gruplandırarak inceleriz.Yeryüzündeki canlılar **mikroskopik canlılar,mantarlar,bitkiler ve hayvanlar** olmak üzere dört gruba ayrılırlar.

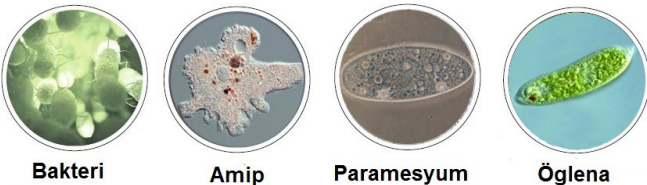

Mikroskopik Canlılar

Bazı canlılar çıplak gözle görülemezler. Sadece mikroskop ile görülebilen canlılara **mikroskopik canlılar** denir. **Mikroskop**, çıplak gözle görülemeyecek kadar küçük cisimlerin birkaç çeşit mercek yardımıyla büyütülerek görüntüsünün incelenmesini sağlayan bir alettir.

Bakteriler,terliksi hayvan,amip ve öglena (kamçılı hayvan) mikroskopik canlılara örnektir.

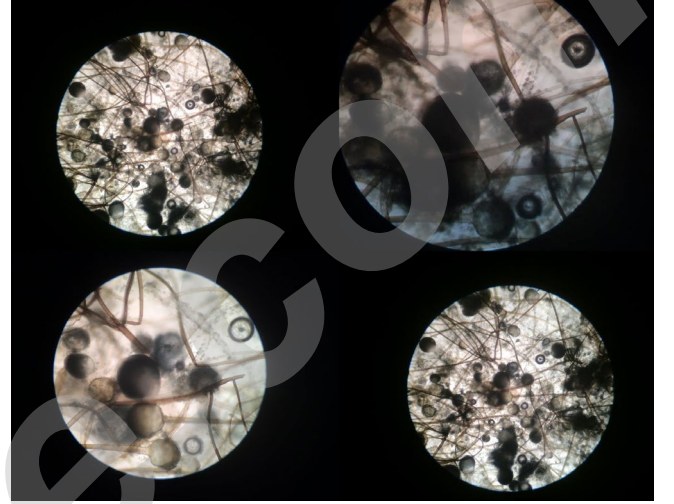
Bakteri

Amip

Paramezyum

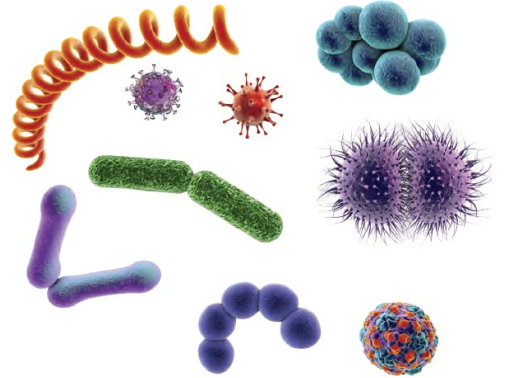
Öglena

Mikroskopik canlılar; canlı vücutlarında,besinlerin üzerinde,toprak,su ve hava gibi cansız ortamlarda yaşayabilirler.Bu canlılar yaşam ortamlarında tek tek bulunabileceği gibi gruplar halinde de bulunabilirler.Örneğin bozulmuş besinlerin üzerindeki sarı,yeşil ve siyah renkli küfler mikroskopik küf mantarlarının oluşturduğu gruplardır.

Mikroskop altında küf mantarları

Bakteriler en basit mikroskopik canlılardır.

Bakteriler uygun sıcaklık,nem ve besine ihtiyaç duyarlar. Doğada her yerde bakteri bulunabilir.Bakterilerin yararlı olanları olduğu gibi zararlı olanları da vardır.

Yararlı Bakteriler: Sütün mayalanıp peynir ve yoğurda dönüşmesini sağlarlar.Ayrıca üzüm suyunun sirkeye dönüşmesinde rol oynarlar. Bazı yararlı bakteriler ise bağırsaklarımızda yaşar ve B ve K vitaminlerini üretirler.

Zararlı Bakteriler: Verem,veba ve zatürre gibi bulaşıcı hastalıklara yol açarlar.Ayrıca zararlı bakterilerin bazıları dişlerimizin çürümesine neden olurlar.

Mantarlar

Mantarlar toprakta,suda,havada,besinlerin üzerinde,atıklarda ve canlıların üzerinde yaşayabilirler.

Mantarlar **şapkali mantarlar**, **küf mantarları**, **maya mantarları** ve **parazit mantarlar** olmak üzere dört grupta incelenirler.

AKLINDA BULUNSUN

Mantarlar bitki değildirler.Mantarlar bitkiler gibi besin üretemezler. Mantarların (şapkali) bitkilerle benzer yönü toprağa bağlı olmalarıdır.

a) Şapkali Mantarlar:

Şapkali mantarlar bitkiler gibi toprağa bağlı yaşarlar; fakat şapkali mantarlar bitki değildirler.Bazı çeşitlerini besin olarak tükettiğimiz mantar türleridir. Besin değerleri yüksektir. Ancak zehirli şapkali mantarlar da vardır.

Yemeklik şapkali mantarlar

AKLINDA BULUNSUN

Şapkali mantarların şekillerine bakarak zehirli olup olmadıkları anlaşılamaz.Bu, uzmanlık gerektiren bir durumdur.Ormanda,tarlada ve bahçede her bulduğumuz şapkali mantarı tüketmemeliyiz.

**KÜTANHYA'DA
MANTAR'DAN
ZEHİRLENEN
7 KİŞİ TEDAVİ
ALTINA ALINDI**

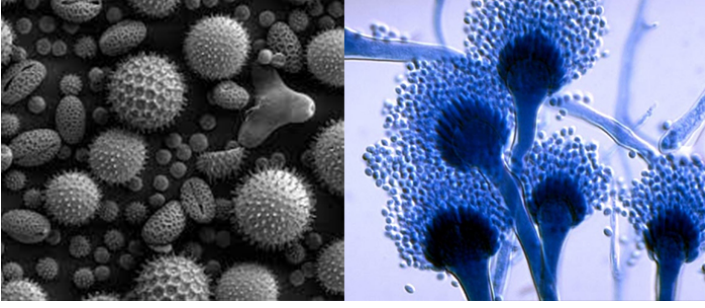
Kültür mantarı adı altında satılan mantar türlerini güvenle tüketebiliriz.

Kültür Mantarı

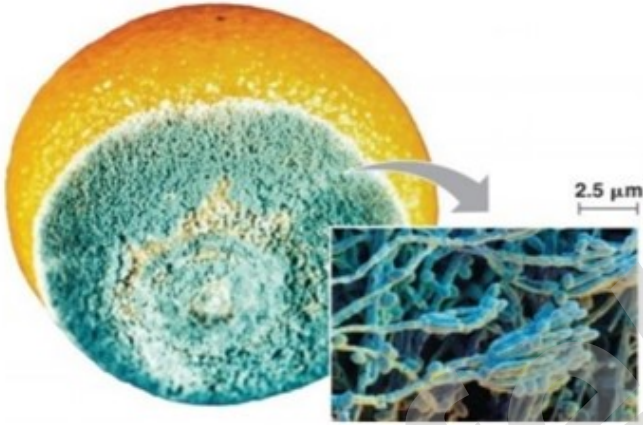
b) K f Mantarları:

K f mantarları mikroskop altında görülebilen mantarlardır.

Mikroskop altında k f mantarları

K f mantarları meyve, sebze, peynir ve ekmek gibi besinlerin üzerinde yaşarlar. K f mantarları bu gıdaları  r t p bozar.

K flenmi  besinlerin tüketilmesi sa lı ımız açısından tehlikelidir. K flenmi  besinleri tüketmek zehirlenmelere sebep olur.

c) Maya Mantarları:

Maya mantarları da mikroskop altında görülebilen mantarlardır.

Mikroskop altında maya mantarları

Maya mantarları hamurun mayalanmasında (ekmek, kek, pasta ve unlu mamuller yapımında) ve sütten peynir yapılmasında rol alırlar.

Bir pet    eye hamur, ılık su ve  eker konulup hamur mayası eklendikten sonra beklenirse bir süre sonra balon    er. Bu durum maya mantarlarının mayalanma sürecinde gaz açığa çıkardıklarını gösterir.

d) Parazit Mantarlar:

İnsan,hayvan ve bitkilerin üzerinde yaşayarak onlardan faydalanırlar.Bu durum canlılarda çeşitli hastalıklara neden olur.Bebeklerin ağzında oluşan pamukçuk, insanlarda meydana gelen saçkıran hastalığı, el ve parmaklarda görülen döküntüler parazit mantarların sebep olduğu hastalıklardandır.

Bebeklerde görülen pamukçuk

İnsanlarda görülen saçkıran

İnsanlarda ayaklarda görülen mantar

İnsanlarda görülen farklı mantar hastalıkları

BİLGİN OLSUN

İnsanlarda hastalık yapan mantarlar dokunarak veya ortak eşyaların kullanılmasıyla insandan insana geçer.Bu yüzden ayakkabı,havlu ve terlik gibi eşyalarımız ortak kullanmamalıyız.

Ortak kullanmayın

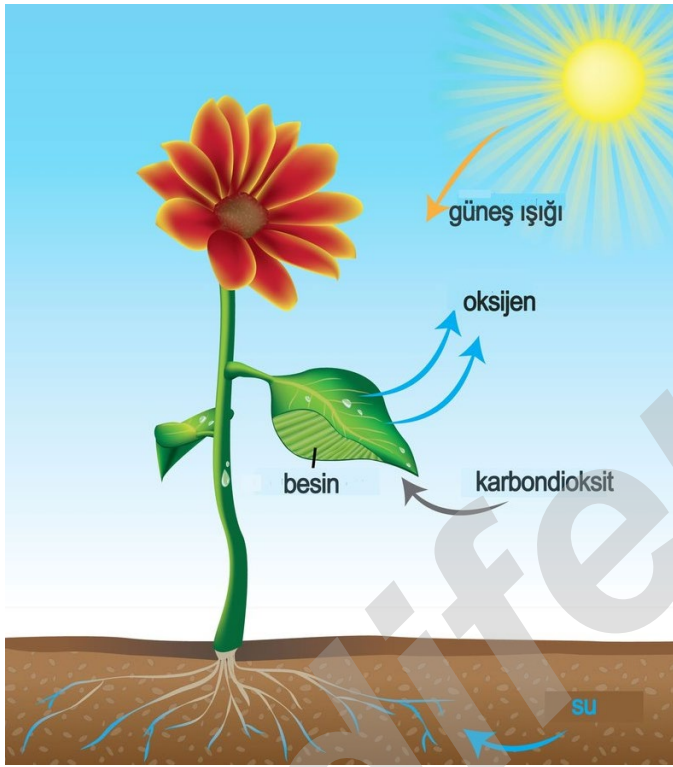

Ortak kullanmayın

Bitkiler

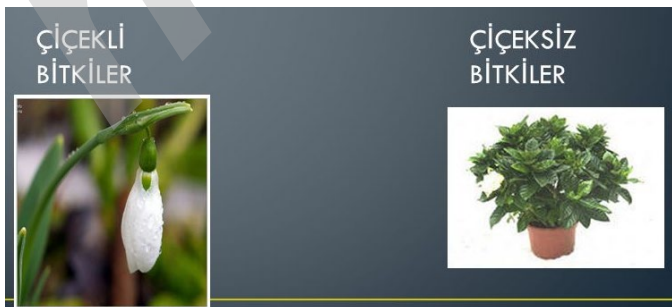

Bitkiler toprağa bağılı olarak yaşar.Genellikle yeşil renge sahip canlılardır. Güneş ışığı,su,mineral madde ve karbondioksit gazı kullanıp besin ve oksijen üretirler.

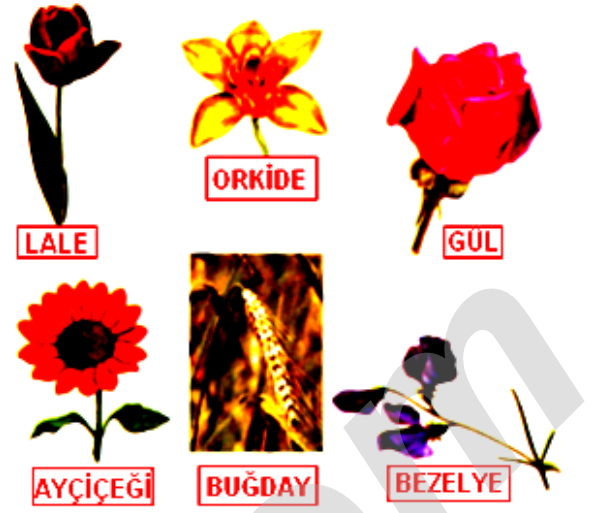

Bitkilerin ürettiği besin ve oksijeni hem kendileri hem de diğer canlılar kullanır.

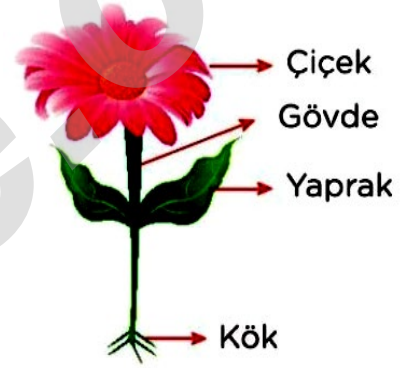
Bitkiler karada veya suda yaşayabilirler. Bitkiler **çiçekli ve çiçeksiz bitkiler** olmak üzere ikiye ayrılırlar.

• Çiçekli Bitkiler:

Çiçekli bitkiler **kök,gövde,yaprak ve çiçek** olmak üzere dört bölümden oluşurlar.

• **Çiçek:** Çiçekli bitkilerin çoğalmasını (üremesini) sağlayan bölümdür.Üzerinde bitkilerin üreme organları bulunur.Farklı renklerde ve özelliklerde olabilirler.Renkleri ve kokuları böcekleri çeker ve bu sayede bitkilerin üremesi kolaylaşır.

• **Yaprak:** Bitkilerin besin üretimi,gaz alışverişi ve terleme yapan bölümüdür.Üzerlerinde küçük gözenek (delikler) bulunur.

• **Gövde:** Bitkinin çiçek,yaprak ve meyve gibi bölümlerini taşır.Bitkinin dik durmasını sağlar.Köklerden gelen su ve mineralleri diğer bitki bölümlerine iletir.

• **Kök:** Bitkilerin toprak altında kalan kısımlarıdır. Bitkilerin topraktan su ve mineral maddeler almasını sağlar.Bitkiyi toprağa bağlar.

Çiçekli bitkiler meyve ve tohum oluşturur.

• Çiçeksiz Bitkiler:

Çiçeksiz bitkilerin çiçekleri ve tohumları yoktur. Genellikle nemli ortamda yaşarlar. **Atkuyruğu, kibrit otu, su yosunu, kara yosunu ve eğrelti otu** en önemli örneklerindendir.

At Kuyruğu

Eğrelti otu

Kibrit otu

Su yosunu

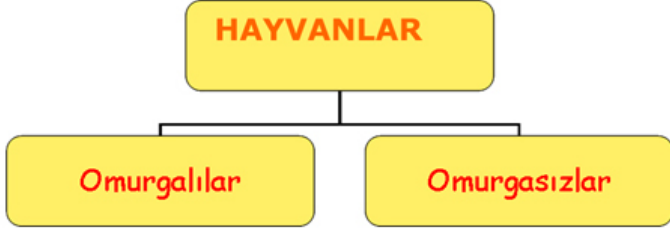

Kara yosunu

Hayvanlar

Hayvanlar okyanus diplerinden yüksek dağların zirvesine kadar bir çok alanda yaşayabilir. Hayvanlar kendi besinlerini kendileri üretmezler. Besinlerini dışarıdan hazır almak zorundadırlar. Hayvanların bir kısmı etle, bir kısmı otla bir kısmı da hem etle hem de otla beslenir.

Hayvanlar vücutlarında iskelet ve omurganın bulunup bulunmamasına göre **omurgalı ve omurgasız hayvanlar** olmak üzere göre ikiye ayrılırlar.

•Omurgasız Hayvanlar

Omurgasız hayvanların vücutlarında kıkırdak ve kemikten yapılmış bir iskelet yoktur. Bazılarının vücutlarının dışında kabuk gibi sert destek sağlayan yapılar vardır.

Midye

Salyangoz

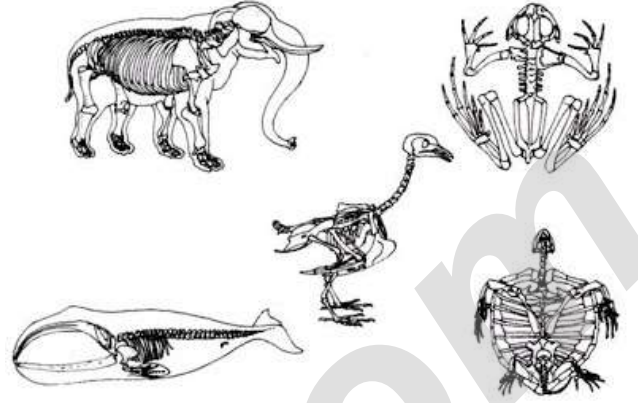
Omurgasız hayvanlar suda ve karada yaşayabilir. Bazıları parazit olarak başka hayvanların vücutlarında yaşayabilir. Omurgasız hayvanlar genellikle yumurta ile çoğalır.

Omurgasız Hayvanlar

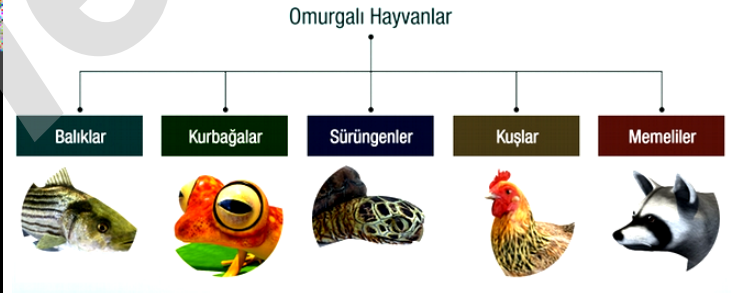
•Omurgalı Hayvanlar

Omurgalı hayvanların kıkırdak ve kemikten oluşan bir iskeletleri ve omurga denen yapıları vardır. Bu yapılar vücuda destek sağlar.

Omurgalı hayvanlar karada ve suda yaşayabilirler. Bunun dışında hem karada hem de suda yaşayanları da vardır.

Omurgalı hayvanlar **balıklar, kurbağalar, sürüngenler, kuşlar ve memeliler** olmak üzere beş grupta incelenirler.

a) Balıklar

- Tatlı ve tuzlu sularda yaşayan türleri vardır.
- Vücutları pullarla kaplıdır.
- Yumurta ile çoğalırlar.
- Yavru bakımları yoktur.
- Solungaç solunumu yaparlar.
- Köpek balığı, hamsi, sazan, alabalık, kefal, palamut ve vatoz balığı bu gruba örnektir.

b) Kurbağalar

- Hem suda hem de karada yaşarlar.
- Yumurta ile çoğalırlar.
- Yavru bakımları yoktur.
- Deri ve akciğer solunumu yaparlar.
- Semender (kuyruklu kurbağa), su kurbağası ve kara kurbağası bu gruba örnektir.

c) Sürüngenler

- Çoğunluğu karada yaşar fakat suda yaşayanları da vardır.
- Vücutları sert ve kuru pullarla kaplıdır.
- Sürünerek hareket ederler.
- Yumurta ile çoğalırlar.
- Yavru bakımları yoktur.
- Akciğer solunumu yaparlar.
- Yılan, timsah , kertenkele, kaplumbağa bu gruba örnektir.

d) Kuşlar

- Vücutları tüylerle kaplıdır ve kanatları vardır.
- Yumurta ile çoğalırlar.
- Yavru bakımları vardır fakat yavrularını sütle beslemezler.
- Akciğer solunumu yaparlar.
- Çoğunluğu uçabilse de uçamayan türleri de vardır. Örneğin penguen ve deve kuşu uçamayan kuş türleridir.
- Serçe, saksağan, akbaba, karga, kartal, şahin, tavus kuşu bu gruba örnektir.

e) Memeliler

- Çoğunluğu karada yaşar fakat suda yaşayanları ve uçabilenleri vardır. Örneğin balina, yunus, fok balığı suda yaşar. Yarasa ise uçabilen memelidir.
- Omurgalı hayvanlar aleminin en gelişmiş grubudur.
- Vücutları kıllarla kaplıdır.
- Doğurarak çoğalırlar.
- Yavru bakımları vardır ve yavrularını sütle beslerler.
- Akciğer solunumu yaparlar.
- Farklı besinlerle (etle, otla veya hem etle hem otla) beslenebilirler.
- Kaplan, kedi, koyun, fare, ayı bu gruba örnektir.